

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Zadnja čast truplu velikega vladike

Slovo ob mrtvaškem odru

Odakar je truplo nadškofa dr. Jegliča ležalo v ljubljanski škofijski palači na mrtvaškem odru, se je vse dni od zore do poznega večera ob njegovem mrtvaškem odru vrstila velikanška procesija ljudstva vseh slojev, ki je prihajala kropiti pokojnikovo truplo ter pomoliti za njegove duše večni mir. Dočim je v petek zvečer škofijska palača za kropilce bila odprta do 11 zvečer, so jo v soboto zaradi priprav morali zapreti nekoliko poprej, vendar česar je moralo oditi mnogo sto ljudi, ki bi bili radi pomolili ob nadškofovi krsti ter se poslovili od njegovega mrtvega trupla. V nedeljo je bil potem naval toliko večji, ko so velikanške množice hotele priti k mrtvaškemu odru že ob pol šestih zjutraj do 10 zvečer. Te dni je bilo ob mrtvaškem odru najmanj 50.000 kropilcev, in bi jih bilo še mnogo tisoč več, ki bi bili vabili noter.

Ob mrtvaškem odru pa so delali častno stražo uniformirani člani fantovskih odsekov iz vseh krajev slovenske domovine.

Tudi v ponedeljek zjutraj so množice že ob pol šestih zjutraj začele vreti k mrtvaškemu odru. Ko so potem ob osmih zjutraj zaprli dohode v škofijsko palačo, so ostale zunaj še stotine in stotine ljudi. Nepopolno je bilo žalostno gledati te dobre ljudi, ki so želeli še enkrat videti nadškofovo truplo ter ga pokropiti, pa jim to ni bilo več mogoče. Mnogi so jokali in žalost se je zrcilila z oči vseh. Vkljub temu se je še v ponedeljkovih jutranjih urah nekaj tisočev poslovalo od svojega bivšega nadpastirja, dokler ni bila palača zaprta in trg izprazen zaradi pogreba. Med tem so namreč že od vseh strani začele vreti ljudske množice na svoja zbirališča.

Zbor množic

Včeraj je v zgodnji juljski dan šlo posebno življenje mimo hiš in zidov slovenskega središča, ki je v ranih urah podoben dobri, urejeni uri, kjer se točno odmerjene in zmerom znova izvršene poti, da skoraj nikoli ni posebnega nerada in sprememb, nobene prevelike radosti, pa tudi zadnjega obupa ne. Samo včasih leže nek izreden dih čez ulice in ljudi, samo prav malokdaj je človek prizadet naravnost do svojega srca, da nenadno zapusti tisti stalni, nepremagljivi krog, da ne vzdrži več tako od daleč in sam, temveč pride in stopi z drugimi v korak brez kakšne posebne besede in dogovora. In kakor pride, je tudi sprejet: zdaj ni več sam in ne gre več le zanj, postal je drobec velike množice, ki je posoda skupne usode, ki za slehernega veruje, trpi in zahteva.

Čudovita pa je množica, kadar žaluje, čudovit je narod, kadar se poklanja skupni bolečini in žalosti. Tako je prihajal včeraj slovenski narod in od zgodnje ure naprej se premikal v naraščajočih tokih skozi mestne ulice. Žalne, v solncu ožarjene zastave so se nalahko pregibale izpred hiš, ko so pospešeni v isto smer naravnani koraki pod njimi pričali, da se je prebudila množica. Nad hišami in ljudmi je ležal dih veličastne smrti, na licih prihajajočih pa si je v žalni resnobi našla izraz dopolnjena usoda velikega človeka, duhovnika in učnika, ki je zapustil dediščino upanja, poguma in vere v teh naših zmedenih in razrvanih dneh.

Z vseh strani so prihajale v Ljubljano skupine in posamezniki, usmerjeni k središču mesta, toda ob vsem silnem navalu je vladal povsod čudovit red. V velikem krogu je bilo mesto zavarovano in ulice zaprte za vse motnje, na vseh straneh so vzorno čuvali, obveščali in pomagali, da je vsakdo lahko odšel na pravo mesto in kraj. Jutranji vlaki so privozili na kolodvor z ogromnim številom k pogrebu namenjenih, pripeljali so moše in fante, žene in dekleta vseh starosti in vseh, predvsem pa je prišlo kmetsko ljudstvo in njegove kmetske matere, katerih ena je dala življenje tudi velikemu vladiki. Toliko je bilo potnikov, da je sleherni vlak potreboval več vozov, kakor je to običajno. Kakor hudournih je prihajala množica skozi izhod na kolodvoru in v svojih črnih oblačilih, s povitimi zastavami, s prapori in z znamenji svetin hitela proti kraju, kjer je bil postavljen mrtvaški oder. To je bil le eden velikih tokov, ki se je valil k središču. Od vsepovsod so vozili avtobusi, številni tovorni in osebni avtomobili, ki so prav tako pripeljali udeležence pogreba iz mnogih bližnjih in tudi daljnjih krajev ter jih razdelili po ljubljanskih

ulicah, da se je človek le stežka prebijal naprej. Med brnenjem motorjev pa se je zival zvok zvončkov, s katerimi so številni kolesarji opozarjali nestrpe potnike k paznji in previdnosti. Tako so se od ure do ure vse bolj polnile ljubljanske ulice z ljudstvom, vsi prostori so bili kmalu zavzeti, vse ceste so nosile ogromen tok ljudi, ki je nameraval v sprevid in ki se je postavil na pločnike k počititvi velikega mrtliča. Ni slovenskega kraja, ki bi ta dan ne imel svojega predstavnika v Ljubljani, in tudi ni nobenega stanu in sloja, ki bi se bil izmaknil pogrebni svečanosti. Pri vsem tem pa se je

množica zbirala v popolnem redu in disciplini, kar gre hvala tudi vzorni rediteljski službi pod vodstvom g. Kermavnerja. Policijska straža je imela obilno skrb ob tolikšem javnem nastopu naroda, vendar je obvladala ves naval po cestah in ulicah.

Ljubljana je bila dopoldne podobna morški zvezdi, ki je legla v njeno središče: k pomirjenim življenjem v osrčju, ki se je snovi izmaknilo, toda ostalo v neminljivem duhovnem izročilu, od koder se je pretakalo in se pretočilo v vse žive veje skozi ulice in mimo hiš v domove slovenskega naroda.

V stolnici sv. Nikolaja

V stolnici: Školje opravljajo mrtvaške molitve.

Prenos trupla v stolnico

Ob 3 zjutraj je bilo izdano povelje, naj se ustavi reka kropilcev, ki se je, nema in goeta, neprestano valila v škofijski dvorec, da vzame slovo od vladike slovenskega naroda. Ljudje so zajokali, ko niso več mogli naprej. Toda čas je neizprosen poveljnik. Nato so v dvorani, kjer je nadškofovo truplo ležalo od petka popoldne, vse priredili za njegov prenos v stolnico. Ob tri četrti na 9 so se škofje, duhovščina in sorodstvo pod vodstvom ljubljanskega škofa dr. Rožmana, ki so mu asistirali stolni prošt Nadrah in kanoniki dr. Klinar, Volc, dr. Zupan in dr. Zerjav in kot vrhovni ceremonijar ravnatelj Jagodič, podali v dvorano, kjer so opravili predpisane obredne molitve. Nato so ležko hrastovo kredo, v kateri bo ležalo shranjeno Jegličovo truplo, pokrili in zapečatili. Ko so jo dvignili bogoslovci, je bila slika popolnoma druga. Ob velikem vhodnem portalu je zatrepala melodija psalma »Miserere«, ki so jo pretresljivo peli ljubljanski bogoslovci in ki je poveljujoče planila gor po ladi, kjer so sedeli predstavniki države in slovenskega naroda, da je postalo hladno okrog src. S cerkvenega kora, kjer je sedel za orglami mesr. Premrl, pa se je božajoče priplazila melodija Bachovega preludija v D-molu, prevzela pojemaajoče zvoke »Miserere«, jih utopila v nežni igri žalostnih glasov, ki so se razlili po prostorni cerkvi, ko da bi iskali sočutja. Končno so se zllili v preunljivo ihtenje, med katero se je tajinstveno vpletala — kot klic od onstran groba — melodiozna pesem visokih akordov. Med tem je sprevid že napolnil cerkev, bele in črne barve so jo zasule vse gor pod kupolo, kjer so bogoslovci položili golo hrastovo krsto in jo potem kot zadnja straža v belih pramenih obstopili. Škofje in prelati pa so zasedli presbitrij.

V stolnici je vladal vzgleden red. Pod skrbnim vodstvom g. Ede Pleničarja so bili prostori po klopih in po ladjah v vseh podrobnostih strogo razdeljeni za zastopstva. Odličniki so prihajali od pol 9 ure dalje in zasedali odkazana jim mesta. Vrhovni reditelj v stolnici, katehet Janez Pivk, ki sta mu stala ob strani župni upravitelj g. Jenko in kaplan Škerl, je z budnim očesom pazil, da je šlo vse v redu in v največjem dostojanstvu.

zvon sv. Nikolaja, žalostno so se okrog njegovega glasu lovili glasovi zvonov ljubljanskih cerkva, ter oddajali znamenje naprej po deželi, od cerkve do cerkve, ko da bi bila vsa Slovenija ena sama velika stolnica, v kateri se slovenski knez poslavlja od svojega naroda.

„Miserere“

32 let je ljubljanska stolnica sprejemala Jegliča ob vriskajoče veselem petju »Ecce sacerdos magnus« — »Glej, veliki duhovnik prihaja!« — 32 let so mu bučale naspoti v veličastnih akordih stolniške orgle, ki so spremljale ta čudoviti pozdrav, s katerim cerkev sprejema svoje škofo, kadar prihajajo k veliki daritvi. Narod pa je kležal na obeh straneh sprejemal njegov blagoslov. Danes, ko je prihajal v svojo prestolno cerkev zadnjikrat, je bila slika popolnoma druga. Ob velikem vhodnem portalu je zatrepala melodija psalma »Miserere«, ki so jo pretresljivo peli ljubljanski bogoslovci in ki je poveljujoče planila gor po ladi, kjer so sedeli predstavniki države in slovenskega naroda, da je postalo hladno okrog src. S cerkvenega kora, kjer je sedel za orglami mesr. Premrl, pa se je božajoče priplazila melodija Bachovega preludija v D-molu, prevzela pojemaajoče zvoke »Miserere«, jih utopila v nežni igri žalostnih glasov, ki so se razlili po prostorni cerkvi, ko da bi iskali sočutja. Končno so se zllili v preunljivo ihtenje, med katero se je tajinstveno vpletala — kot klic od onstran groba — melodiozna pesem visokih akordov. Med tem je sprevid že napolnil cerkev, bele in črne barve so jo zasule vse gor pod kupolo, kjer so bogoslovci položili golo hrastovo krsto in jo potem kot zadnja straža v belih pramenih obstopili. Škofje in prelati pa so zasedli presbitrij.

V stolnici je vladal vzgleden red. Pod skrbnim vodstvom g. Ede Pleničarja so bili prostori po klopih in po ladjah v vseh podrobnostih strogo razdeljeni za zastopstva. Odličniki so prihajali od pol 9 ure dalje in zasedali odkazana jim mesta. Vrhovni reditelj v stolnici, katehet Janez Pivk, ki sta mu stala ob strani župni upravitelj g. Jenko in kaplan Škerl, je z budnim očesom pazil, da je šlo vse v redu in v največjem dostojanstvu.

Zastopnik vladarja

Na levi strani in tik za krsto je bil pripravljen črno pregrnjen klečalnik za zastopnika kralja. Zasedel ga je poveljnik dravske divizije, general Tonič v svečani gala uniformi kot zastopnik poglavarja države, ki je hotel pokojnega narodnega buditelja in vodjo počastiti na njegovi zadnji poti.

Zastopniki države in slovenskega naroda

Klopi na levi strani srednje ladje so bile razdeljene takole:

V prvi klopi so sedeli predstavniki kraljevske vlade gg. ministri dr. Korošec, dr. Gjura Jankovič in dr. Kerk. Pravosodnega ministra je zastopal predsednik apelacije dr. Golja. V drugi klopi zastopniki senata gg. senatorji Hribar, Djura Kotur in Kukuljevič-Sakinski. V tretji klopi konularni zbor ljubljanski v polnem zastopstvu. V četrti in nadaljnjih klopih vsi načelniki oddelkov kralj. banske uprave in njihovi pomočniki. Za njimi predstavniki upravnih oblasti, okrajni načelniki, podnačelniki in drugi. V zadnji klopi prvega

četverokota pa zastopnik kranjskega plemstva, grajščak na Hmeljniku, baron pl. Wambolt, s komturskim križem malteškega viteškega reda okrog vratu.

V prvih klopih drugega četverokotnika na levi strani srednje ladje so sedeli zastopniki sodstva s predsednikom apelacije dr. Golja na čelu, ob njem pa so sedeli vsi apelacijski sodniki gg. dr. Mastnak, dr. Straser in dr. Ogorevc. Za njimi predsednik okrožnega sodišča s spremstvom, predstojnik višjega državnega tožilstva dr. Kravina in predstojnik državnega tožilstva dr. Lavrenčak z državnimi tožilci. Za njimi po vrsti zastopstva raznih javnih in zasebnih ustanov. Tako ravnatelj finančne uprave dr. Sedlar s pomočnikom višjim finančnim svetnikom Mozetičem, ravnatelj Državne Pošte Hranilnice dr. Vidmar, ravnatelj ljubljanske direkcije državnih železnic dr. Fatur s pomočnikom inž. Kavčičem in načelniki oddelkov, dr. Lamut z osebjem kot zastopnik ljubljanskega poštnega ravnateljstva, dr. Mirko Božič, ravnatelj Hranilnice dravske banovine, inž. Močnik z inž. Zupančičem kot zastopnika Rudarskega zavoda, dr. Ciril Žižek, ravnatelj Zveze za tujski promet, dr. Furlan, upravnik bolnišnice in številni drugi odlični zastopniki kulturnih, gospodarskih in drugih ustanov ter društev.

Zadnji četverkot na levi strani so zasedli zastopniki ustanov, društev in združenj s podeželja.

Na desni strani je sedel v prvi klopi sporedno a kralj. ministri ban dravske banovine dr. Marko Natlačen. Za njim v drugi klopi so sedeli zastopniki narodne skupščine poslanci dr. Koc, dr. Pevec, dr. Vebler in podpredsednik skupščine Franjo Markič, ki je zastopal predsednika skupščine Stevana Čirca. V tretji klopi je sedel mestni poveljnik general Popadič s polkovnikom Barletom, poveljnikom orožništva, in podpolkovnikom Krešimir Pavičičem. V naslednjih klopih častniški zbor dravske divizije, vsega 34 častnikov v avčanih uniformah in v zastopstvu vseh vojnih edinic dravske divizije.

V drugem četverkotu na desni strani srednje ladje je zasedel mesto v prvi klopi mestni župan ljubljanski dr. Adlešič s podžupanom dr. Ravnharjem. V naslednjih klopih so sedeli župani slovenskih mest, dr. Juvan, župan mariborski, Mihelčič, župan celjski, dr. Remec, župan pištaki, Nande Novak, predsednik Zupanske zveze s številnimi odličnimi župani slovenskega podeželja, Brodar, predsednik »Kmečke zveze«. Za slovenskimi župani so zasedli klopi zopet predstavniki javnih in zasebnih ustanov, zastopniki Trgovske zbornice, podpredsednik Ogrin in tajnik dr. Pless, predsednik Pokojniškega zavoda dr. Milavec z višjimi uradniki, zastopnik Zadržne gospodarske banke ravnatelj Končan z uradnostnikom, Vontina, ravnatelj Borze dela, Kremljar, predsednik OUZD z obojema podpredsednikoma Jonkejem in Curkom, zastopniki zdravniške zbornice predsednik dr. Meršol, zastopnik advokatske zbornice dr. Zirovnik, predsednik Mestne hranilnice dr. Kamušič, ravnatelj ljubljanskih srednjih šol, Pirjevec, ravnatelj Trgovske akademije, Gogala, ravnatelj Trgovske šole, prof. Reiser, ravnatelj Srednje tehnične šole, dr. Žitko, predsednik Katoliške akcije, dr. Lukman in dr. Hohnjec, predsednika ljubljanske mariborske Prosvetne zveze, in mnogi drugi odlični zastopniki prosvetnih, kulturnih in gospodarskih organizacij.

Tretji četverkotnik na desni strani srednje ladje so zasedli civilni predstavniki različnih društev in združenj s podeželja.

Srednji hodnik v veliki ladji so v špalirju obstopili bogoslovci pod vodstvom špirtuala dr. Cirila Potočnika. Ozadje in vse stranske ladje pa so napolnili duhovniki, ki so prihiteli z vseh strani škofije, da pospremijo svojega dolgoletnega nadpastirja na božjo njivo. Zelo častno je bilo zastopstvo križarskega reda pod vodstvom komturja Ueaka, nadalje zastopstvo frančiškanskega reda pod vodstvom provincijala p. Gracijana Herica, zastopstvo oo. lazaristov pod vodstvom provincijala Smida in predstojnika Sedeja, zastopstvo oo. kapucinov pod vodstvom o. Kamila in o. Mavricija iz Krškega o. Celja, zastopstvo oo. salezijancev z ravnatelji vseh zavodov, vso duhovščino in kleriki. Mnogi v tem poročilu niso imenoma omenjeni. Lahko pa rečemo, da je ni bilo slovenske ustanove, ki ne bi bila zastopana po svojih najvišjih predstavnikih.

Klop na desni stran katefalka je zasedla univerza pod vodstvom rektorja dr. Kušjeja, bivšega rektorja prelata Slaviča, dekana bogoslovne fakultete dr. Ehrlicha, dekana tehnične fakultete dr. Gosarja. Profesorji bogoslovne fakultete so bili vsi v polnem številu prisotni. Na nasprotni strani cerkve so bile pripravljene klopi za sorodnike pokojnega vladike.

Zastopstva ženskih redovnih drušin ljubljanske škofije so bila razvrščena v sredini velike ladje in po galerijah na levi in desni strani cerkve.

Okrog katefalka, ki je bil postavljen pod kupolo, je bilo razvrščenih 68 bogoslovcev, ki so velikemu pokojniku delali ganljivo častno stražo.

Škofje in prelati Sveta maša

Med tem se je pri glavnem oltarju začelo sv. opravilo za pokojnim nadškofom. Sv. maša je služil papeški nuncij Hermenegild Pelegrinetti ob asistenci stolnega prosta Ignacija Nardaha kot presbiterja asistensa, stolnih kanonikov dr. Zupana in dr. Zerjava, ki sta bila diakon in subdiakon, kanonikov Volca in dr. Klinarja, ki sta bila častna diakona, ravnatelja Jagodiča kot glavnega ceremonijarja ter 10 bogoslovcev.

Škofje in kanoniki so zasedli kapiteljske klopi, ki so v polkrogu razvrščene za glavnim oltarjem. Prisotni so bili naslednji cerkveni dostojanstveniki: goriški nadškof Karel Margotti, belgrajski nadškof dr. Ujčič, zagrebški pomožni nadškof dr. Alojzij Stepiš, celovski knezo-

V stolnici: V prvi klopi sedi zastopnik Nj. Vel. kralja divizijski poveljnik general Tonič. V drugi klopi zastopniki vlade minister Gjuro Jankovič, minister dr. Anton Korošec in minister dr. Miha Kerk.

Klarice v pogrebnem sprevodu

Medtem, ko so korakali pogrebci mimo krste, se je v imenu Ljubljane poslovil od našega vladike župan dr. Adlešič.

Pogled po stolnici med govorom škofa dr. Tomažiča po maši zadušnici

Škofje pred stolnico ob krsti velikega vladike čakajo na uvrstitev v sprevod

Skozi gost špalir gledalcev se se je vil pogreb čez Marijin trg

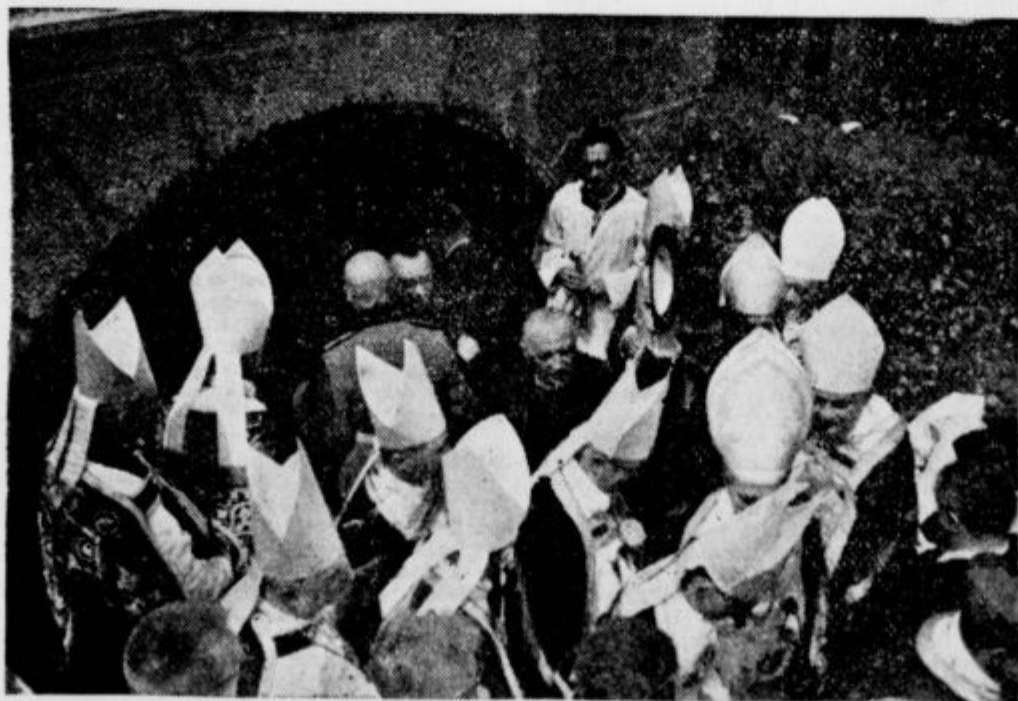
Zastopniki fantovskih odsekov, ki so se v krojih udeležili pogreba

Krsto velikega pokojnika neso v grobnico

Dolgi sprevod duhovščine gre čez trimostje in Marijin trg.

Škofje, ministra dr. Korošec in dr. Krek ob grobnici nadškola Jegliča.

Zastave prosvetnih organizacij se klanjajo nad grobom Jegličevim

Danes usodna odločitev glede Španije

Konec politike nevmešavanja?

London, 5. julija. e. Dopoldne je bila seja angleške vlade, ki je obravnavala mednarodni položaj. Popoldne se je zunanji minister Eden sestel z lordom Plymouthom. Govorila sta o jutrišnji plenarni seji odbora za nevmešavanje. Na tej seji bo glasovanje o italijansko-nemškem in francosko-angleškem predlogu o izpolnitvi kontrole.

Tukaj so preprani, da bodo glasovali vsi zastopniki 21 držav, ki so nastopane v odboru. Angleško-francoski predlog bi bil sprejet z veliko večino. Za nemški in italijanski predlog bi glasovale samo Portugalska in Madžarska, baje pa tudi še Albanija.

Ce pride do glasovanja, bi to pomenilo hud poraz Italije in Nemčije, obenem pa tudi popoln zlom politike nevmešavanja, ker je jasno, da bi po glasovanju Italija in Nemčija takoj odšli iz odbora. Vse države bi si nato pridržale pravico delati v bodoče po lastnem preudarku.

V zadnjem trenutku upajo na kompromis med obema stališčema. V tem oziru bi naj predložil posredovalni predlog sam belgijski ministrski predsednik Van Zeeland, ki pride s večer v London na poti iz Amerike. Van Zeeland prinaša baje poluradne predloge za splošen sporazum v imenu samega Roosevelta.

Dopisnik »Timesa« je sporočil svojem listu, da je sinoči kapitan Munique, predsednik radijskega portugalskega kluba predaval o Španiji in nenadoma zavzel stališče za angleške predloge. Ta radijski klub je doslej zvesto podpiral generala

Franca, v snočnjem govoru pa ga je predsednik kluba svaril pred Nemčijo in Italijo, ki baje nalašč ženeta Franca v pretirano napetost z Anglijo. Franco bi se naj takoj sprl z Anglijo, da bi bil potem zmeraj odvisen samo od Nemčije in Italije.

Večerniki objavljajo vest, da je general Franco obnovil pogodbe s vsemi angleškimi rudarskimi družbami, ki izrabljajo rude v baskovskih pokrajinah. Angleške družbe ohranijo vse tiste pravice, kot so jih imele pod prejšnjimi oblastniki. Ta vest je v vseh listih objavljena kot precejšnja sensacija.

Po bojiščih

London, 5. julija. b. Dopisnik »Daily Herald« poroča iz Gibraltarja, da so bili generalu Francu poslani novi kontingenti nemške vojske in se je že štiri do pet tisoč nemških pešcev izkrcalo v Xeri. »Echange Telegraph« poroča, da je nacionalistična križarka »Canariac« bombardirala Paragono in vzela potem smer proti Barceloni. V Barceloni je bilo takoj vse alarmirano, da bi obalne baterije zadržale križarko. Dalje se javlja, da je imenovana križarka »Canariac« potopila veliko trgovsko ladjo, last vlade v Barceloni.

Rim, 5. julija. b. Pri zadnjih vojaških operacijah v Biskaji in Asturiji, posebno pa na bojišču pri Santanderu, so se po poročilih italijanskih listov posebno odlikovali oddelki »rnih strelcev«, ki so

sestavljani povečini po italijanskih legionarjih. Ti oddelki so pod poveljstvom italijanskih rezervnih častnikov, ki so se po zatrevanju italijanskih listov kot po prostovoljci prijavili v Francovo vojsko.

Nemški »Haus der Heimat« sredi slovenske Podjune

Po več mesecih načrtne priprave in sistematično organizirane propagande je bil preteklo nedeljo sredi slovenske Podjune v Dobrli vasi na Koroskem odprt prvi nemški »Haus der Heimat« na Koroskem. Ze ime samo naj bi pričalo o duhu 10. oktobra (plebiscit), ki ga hočejo v novem nemškem domu sredi slovenske Podjune gojiti s prav posebno vneto. O tem pričajo vsi govori raznih govornikov iz Celovca in številni naučeni govori, ki so jih ob priliki slavnostne otvoritve »improvizirali« domači odpadniki po zamislih prosvetnega referenta pri celovškem Heimatbundu dr. Rumpolda.

Slavnostno otvoritev so prenašale vse avstrijske radijske oddajne postaje. Prireditelj je bila organizirana tako demonstrativno in tako brezobzirno naperjena proti slovenskemu življu na Koroskem, da naravnost izkiva našo posebno pozornost. O podrobnostih prireditve poročamo drugje.

Konkordat

Belgrad, 5. julija. m. Te dni se sestane odbor za proučevanje konkordata. Kakor smo že poročali, bo v tem odboru dr. Janjič kot predsednik, Artur Mahnič kot podpredsednik, Časlav Nikitović kot tajnik, kot člani odbora pa: dr. Vekoslav Miletič, Niko Lazarevič, Bogoljub Knežević, Ljubomir Pantič, Anton Videc, Luka Kostrenčič, Mihajlo Ljevič, Karel Gajšek, dr. Kumanudi, dr. Auer, Pavel Matić, Vasa Povanović, dr. Ivan Jančić, Velimir Jojič, Mita Dimitrijevič in Milo Banič. Pred odborom bo podal poročilo o konkordatu predsednik vlade dr. Stojadinović.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. julija. m. V veliki predavalnici poljedelne fakultete v Zemunu je bil danes kongres Društva agronomov. Na kongresu je imel dr. Čosić daljši referat o osnutku zakona o organiziranju agronomске službe v državi.

Belgrad, 5. jul. m. Minister za telesno vzgojo ljudstva dr. Rogić je odobril štipendijo za sportne studije v inozemstvu slovenskemu olimpijskemu tekmovalcu, abiturientu Branku Ziberlu v Ljubljani.

Belgrad, 5. julija. m. Jutri dopoldne nadaljuje narodna skupščina svoje delo. Na dnevnem redu je zakonski osnutek o prekrških in zakonski osnutek o kovanju novega denarja. Ob 11 dopoldne se bo sestala na zasedanju tudi senat ter bo doletel dnevni red za prihodnjo sejo.

Atentat na Salazarja

Kominterni je slavn voditelj nove Portugalske na poti Navdušenje po vsej državi, da atentat ni uspel

Lisbona, 5. julija. AA. V soboto je bil poskušaj atentat na predsednika Salazarja. O tem se domnevajo naslednje podrobnosti:

Ob sori v soboto s jutraj je videl nekdo, ki je šel slučajno po ulici Barboza Dubocaz, kjer stanuje dr. Torquato, avtomobil s ugaslimi lučmi. V avtomobilu je bilo več oseb. Policija je preprečena, da se to bili atentatorji, ki so pustili bombo pred palačo. Bomba je bila s dvojno žico zvezana s sosedno ulico. Zaigrala žica je bila dolga kakih 50 m. Eden od sarotnikov je dajal na oglu ulice znak, drugi pa je zaigral žico. Eksplozija je bila zelo huda. Šeš kabineta ministrskega predsednika Salazarja

je vrglo skozi okno. Popoldne je obiskal Salazarja predsednik republike in mu čestital, da je uspel atentat in ostal nepoškodovan. Tudi mnogo drugih odličnikov je čestital osebo ali pa brezopasno. Iz države prihajajo vesti, da se povsod veselo, da atentat ni uspel.

Med navdušenimi manifestacijami, ki so mu jih snoči priredili v Lizboni, je izjavil Salazar: Ali je utemeljen strah in ali nismo nepremagljivi, ke je bila previdnost tako milostljiva in ko kažete in tolikšno odločnost? Vprašam vas: ali more kdo dvomiti, da se revolucija nadaljuje? Mnogiča je odgovorila z vihranim vzklikanjem.

Ko so poslednji manifestanti prišli pred njegovo hišo je Salazar rekel: Zahvaljujem sem vam iz vsega srca za to manifestacijo, ne zato, ker manifestirate zame, ki mi ni za slavo, temveč zato, ker pomeni manifestacija pristanek k delu, ki ga izvajamo in ki ne more več umreti. V vseh ulicah mesta so se nadaljevale manifestacije proti atentatu in atentatorjem.

Glede na atentat na predsednika vlade piše list »Diari oda Manja«, da ni dvoma, da je atentat delo Moskve. Iz vse države poročajo, da prirejajo javne shode in obsojajo gnusni boljševiški atentat.

škodovala s tem, da more sedaj irski kmet nositi breme angleške carine.

Drugo vprašanje je seveda novi parlament, ki bo delal de Valeri težave v drugih vprašanjih. Treba je vedeti, da de Valera še ni dosegel svojega končnega cilja, ki je zedinjenje vse Irske. Treba je še severne pokrajine, ki so protestantovske, z močno irsko manjšino, pridružiti republik, kar bo zahtevalo izredno solidarnost vseh Ircev, ker se seveda protestantovska manjšina tej de Valerovi nameri silno upira in se ne bo ustrelila borbe tudi z orožjem. Tudi Anglija bo severne province, ki so prav za prav njene, štela. Toda vsi, ki poznajo de Valero, niti malo ne dvomijo, da bo svojo namero prej ali slej uresničil in da ga niti Cosgrave ne bo mogel od tega zadržati.

Irska po volitvah

De Valera je šibkejši

Nova ustava potrjena — Težave v parlamentu

1. julija sta se na Irskem izvršila dva važna politična dogodka. Najprej so Irce po plebiscitu sankcionirali novo irsko ustavo, ki jo je parlament ali tako zvani »Dail Eireann« izglasoval 14. junija in jo po ustavi predložil ljudstvu v končno potrditev, obenem pa so izvolili po splošnih in tajnih volitvah nov parlament.

Vsak volivec je moral odgovoriti na vprašanje: »Ali odobravate zakonski načrt o ustavi, ki jo mora potrditi plebiscit?« Za ustavo je glasovalo, kakor se danes sporoča, 409.770 Ircev, proti pa 331.356. Ker je zakon končno veljaven, ako na plebiscitu dobi navadno večino, velja od prvega julija naprej nova ustava, ki prekineja vsako zvezo med Irsko in angleškim kraljem, tako da je Irska sedaj popolnoma neodvisna država.

Obenem pa je bil tudi izvoljen novi parlament. Stranka predsednika de Valere, tako zvani »Fianna Fail«, je dobila 58 poslancev, stranka bivšega prvega predsednika republike, Cosgrave, tako zvani »Fine Gael«, je dobila 37 poslancev, delavska stranka 11, neodvisni pa 8 glasov. Ker sta Cosgrave in vodja delavske stranke Norton usmerjena bolj ali manj anglofile, bo de Valerova stranka imela proti sebi opozicijo 48 poslancev. Če neodvisni potegnejo z opozicijo, bo imel de Valera v parlamentu samo dva glasova večine (58:56), če pa bodo šli z njim, bo znašala njegova večina 18 glasov. Če so sporočene številke točne, bo de Valerova večina precej manjša, nego je bila v minulem zasedanju.

Važno je, da volivni izid volitev za parlament ne bo nič vplival na vprašanje nove ustave, ki je postala dejstvo in bi to ostala tudi v slučaju, če bi dobil večino anglofil Cosgrave, ker bi bila jako nevarno začeti kakšen boj zoper neodvisno Irsko, ki je sedaj s polnoveljavnim sklepom izvojevana po tolikih stoletjih junaške in vztrajne borbe zoper angleško oblast. Po novi ustavi dobi Irska novo ime: »Eire«. Dočim je po dosedanjí ustavi bila Irska z Anglijo zvezana po osebi angleškega kralja, se sedaj kralj ne priznava več in sploh ne imenuje. Dosedanji predstavnik kralja, generalni guverner se briše in edini suveren Irske je predsednik republike. Poslanska zbornica in senat ne bosta več prisegala zvestobe kralju, ampak novi republikanski ustavi. Najvišji britanski svet, na katerega so bili doslej močiči prizvi v vprašanjih, ki se tičejo odnosov med Irsko in Anglijo, se isto tako ne priznava več.

Anglija je sprejela tozadevni sklep irskega parlamenta brez najmanjšega razburjenja in tudi sedaj ne bo ničesar storila proti gotovemu dejstvu. Ona more samo nadaljevati carinsko vojsko z Irsko, ki jo je bila sklenila že pred leti, ko je de Valera v nasprotju s pogodbo, ki jo je Irska, ko je postala samosvoja, sklenila z Anglijo, ustavil plačevanje vsakoletne odškodnine 5 milijonov funtov šterlingov. De Valera je sedaj, ko je razpisal plebiscit, v svojem manifestu na ljudstvo izjavil, da je carinska vojska Irski samo prinesla dobiček, ker si je ustvarila cvetočo industrijo, ki zaradi carinske protekcije stalno napreduje. De Valerova vlada je tudi zvišala proizvodnjo žita, uvedla produkcijo sladkorne pese in razdelila med male kmetiče 300 tisoč arov zemlje. Cosgrave pa hoče ohraniti vsaj osebno unjo z Anglijo, ker meni, da je treba napraviti konec gospodarski vojni z močeno sosedo. Pravi, da se je za vsak vinar, ki ga Irska v nasprotju s pogodbo ni plačala Angliji, Anglija od-

lija naprej nova ustava, ki prekineja vsako zvezo med Irsko in angleškim kraljem, tako da je Irska sedaj popolnoma neodvisna država.

Obenem pa je bil tudi izvoljen novi parlament. Stranka predsednika de Valere, tako zvani »Fianna Fail«, je dobila 58 poslancev, stranka bivšega prvega predsednika republike, Cosgrave, tako zvani »Fine Gael«, je dobila 37 poslancev, delavska stranka 11, neodvisni pa 8 glasov. Ker sta Cosgrave in vodja delavske stranke Norton usmerjena bolj ali manj anglofile, bo de Valerova stranka imela proti sebi opozicijo 48 poslancev. Če neodvisni potegnejo z opozicijo, bo imel de Valera v parlamentu samo dva glasova večine (58:56), če pa bodo šli z njim, bo znašala njegova večina 18 glasov. Če so sporočene številke točne, bo de Valerova večina precej manjša, nego je bila v minulem zasedanju.

Važno je, da volivni izid volitev za parlament ne bo nič vplival na vprašanje nove ustave, ki je postala dejstvo in bi to ostala tudi v slučaju, če bi dobil večino anglofil Cosgrave, ker bi bila jako nevarno začeti kakšen boj zoper neodvisno Irsko, ki je sedaj s polnoveljavnim sklepom izvojevana po tolikih stoletjih junaške in vztrajne borbe zoper angleško oblast. Po novi ustavi dobi Irska novo ime: »Eire«. Dočim je po dosedanjí ustavi bila Irska z Anglijo zvezana po osebi angleškega kralja, se sedaj kralj ne priznava več in sploh ne imenuje. Dosedanji predstavnik kralja, generalni guverner se briše in edini suveren Irske je predsednik republike. Poslanska zbornica in senat ne bosta več prisegala zvestobe kralju, ampak novi republikanski ustavi. Najvišji britanski svet, na katerega so bili doslej močiči prizvi v vprašanjih, ki se tičejo odnosov med Irsko in Anglijo, se isto tako ne priznava več.

Anglija je sprejela tozadevni sklep irskega parlamenta brez najmanjšega razburjenja in tudi sedaj ne bo ničesar storila proti gotovemu dejstvu. Ona more samo nadaljevati carinsko vojsko z Irsko, ki jo je bila sklenila že pred leti, ko je de Valera v nasprotju s pogodbo, ki jo je Irska, ko je postala samosvoja, sklenila z Anglijo, ustavil plačevanje vsakoletne odškodnine 5 milijonov funtov šterlingov. De Valera je sedaj, ko je razpisal plebiscit, v svojem manifestu na ljudstvo izjavil, da je carinska vojska Irski samo prinesla dobiček, ker si je ustvarila cvetočo industrijo, ki zaradi carinske protekcije stalno napreduje. De Valerova vlada je tudi zvišala proizvodnjo žita, uvedla produkcijo sladkorne pese in razdelila med male kmetiče 300 tisoč arov zemlje. Cosgrave pa hoče ohraniti vsaj osebno unjo z Anglijo, ker meni, da je treba napraviti konec gospodarski vojni z močeno sosedo. Pravi, da se je za vsak vinar, ki ga Irska v nasprotju s pogodbo ni plačala Angliji, Anglija od-

Zagrebaška vremenska napoved: Prevladovalo bo jasno vreme.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, toplo, krajevne nevihte.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo jasno v zahodnih in severnih predelih, oblačno z nekaj dežja pa v vzhodnih in južnih krajih. Toplota se ne bo mnogo apremenila.

Celo brodovje išče pogrešano letalko

57 pomorskih letal in ameriške ter japonske bojne ladje

Honolulu, 5. julija. AA. DNB: Nikdar dolejš še ni bila poslana tolikšna reševalna ekspedicija, kakor so jo torak poslali za Earhardtovo. Iz Honolulu je odšla oklopnjača s tremi letali, 4 manjše križarke in več rušilcev in pa nazadnje še matična ladja za letala »Lexington«, ki vozi s seboj 54 letal. V najboljšem slučaju bodo te vojne ladje v 4 dneh blizu kraja nesreče.

Pomorska oblastva so prestregla več podrobnosti sporočila, ki ga je brezlično poslala najbrže ameriška letalka mrs. Earhardtova. Iz tega poročila se vidi, da se letalkin aparat nahaja kakšnih 281 milj severno od otoka Sowlana. Sodeč po tej brzojavki, se letalo počasi potaplja in se ne bo moglo še dalje javljati po radiu. To poslednje sporočilo ameriške letalke so dobili ob 2.30 britanskega časa.

Radijska postaja Panamerican Airways je prestregla jasne radijske znake na dolgem valu z letala mrs. Earhardtove. V avoiji brzojavki odgovarja letalka na navodila, ki so jih davi poslali brezlično. Tisti, ki so te znake poslušali, izjavljajo, da so natanko razločili štiri presledke po tem valu.

Tokio, 5. julija. AA. Japonske vojne ladje, ki plovejo v bližini otoka Sowlana, pomagajo iskati letalo ameriške letalke mrs. Earhardtove.

San Francisco, 5. julija. e. Popoldne med 14.30 in 15.30 so ujele radijske postaje več klicev na pomoč od letalke Earhardtove. Letalka sporoča, da je 281 milj severozahodno od otoka Sowlana. Njeno letalo počasi tone. Kmalu ne bo mogla več posiljati klicev na pomoč.

Vse radijske postaje so prejele ukaz, da morajo delati nepretrgano, prav tako morajo biti v polni pripravljenosti tudi vse vojne in druge ladje.

Popoldne je ponudil japonski zunanji minister Hirota japonsko vojno brodovje, ki hoče pomagati pri reševanju letalke. Sporočil je že, da so vse japonske ladje, ki so kje blizu tam, prejele povelje, da morajo oditi letalki na pomoč.

Kronanje ciganskega kralja sredi 10.000 gledalcev

Variava, 5. julija. AA. Pat: Nad 10.000 gledalcev je večeraj na stadionu opazovalo svečanosti kronanja ciganskega »kralja«. Trideset ciganskih senatorjev je glasovalo za enega izmed petih kandidatov iz družine Kvjek. Za kralja je bil izvoljen Janus Kvjek, ki je 52 let star. Takoj nato je bila služba božja, za tem pa kronanje novega »kralja«. Posadili so mu na glavo pozlačeno krono, nato pa so prvi korakali mimo njega ciganski senatorji, ki so preden poklekli in mu izročali darove. Kronanje so oznanili z 21 strel iz topov. Ogromna množica ciganov je taborila pred mestom, ker jim oblasti niso dovolile vhoda v mesto.

Belgrad, 5. julija. m. Zdravstveno stanje patriarha Varnave se po zatrevanju njegovih zdravnikov nekoliko boljša ter bolnik lahko jemlje že hrano, večinoma mleko.

Nevaren doživljaj mladega potapljalca

Na morskem dnu privezan

Angleški potapljalet Tomaž Ferris Milne že 25 let opravlja svoj nevarni in nepopisno težavni poklic. Toliko časa vzdrža redko kdo. Toda on je še čvrst. Ko je bil 16 let star, je pobegnil od doma ter hotel iti v mornarico služiti. Toda ob morju se je zaljubil v poklic potapljalcev, zaradi česar se je odločil za ta poklic. Kakor opisuje časopis »Answer«, je mladi mož najnevarnejše dogodke svojega poklica doživel, ko je ravno končaval svojo učno dobo. To pa je bilo takole:

Bila je huda zima, ko je v portmoutski luki zraven stare Nelsonove admiraleke ladje »Victory« etala še druga ladja. Nelsonova stara fregata je bila privezana z dvema sidroma. Druga ladja se je odtrgala ter je začela plavati sama po morju. Pri tem je ona ladja odtrgala še sidro od stare bojne ladje, ki je nato bila privezana samo še z enim sidrom. Drugo sidro je ostalo na dnu. Mladi mož je dobil nalogo, naj najde sidro na morskem dnu, da bodo ladjo zopet lahko privezali.

Bil pa je tako hud mraz, da je moral pod svojo potapljaško obleko obleči še težko volneno. Vkljub temu pa ga je na morskem dnu strašno zeblo. Poleg tega pa je bila v globoki vodi taka tema, da ni niti za ped videl pred seboj. Takrat pa še ni bilo potapljaškega telefona, da bi potapljalet mogel navzgor sporočiti, kako se mu spodaj godi. Imel je vrv, katero je vlekel ter tako signaliziral. Če je imel kaj več sporočiti, je moral napisati na posebno tablico, katero so potem dvignili kvišku. Z morskega dna pa so se dvigale take množine črnega blata, da je taval po mrzli vodi kakor po črnilih.

Ko se je nekajkrat spotaknil in prekucnil ob morske rastline, je nazadnje srečno našel verigo, za katero je bilo privezano ladjino sidro. Ob tej verigi je potem taval dalje, dokler ni srečno prišel do sidra, ki pa je bilo zaplečeno v člen verige. Sidro bi bilo mogoče dvigniti le s posebnim dvigalom. Milne je po vrsti signaliziral po tablo, da bi na njo napisal, kaj želi. Nekaj hipov kasneje je tablica že bila spuščena v morje in pri njem. Toda morski tok jo je odnesel prehitro v stran, ter jo zapletel v njegovo vrv. Zato si ni mogel pomagati s tablico, ampak je moral signalizirati s pomočjo vrve. Med tem pa je bil morski tok vedno silnejši, tako da se je Milne moral oprijemati sidra, da ni padel. Sklenil je počakati, da se tok zopet poleže in pomiri. Med tem je veslalo z dna vedno več črnega blata in mraz je vedno bolj pritiskal, da ga je kar rezalo po udih.

V tem je opazil nekaj strašnega. Ko si je prizadeval, da bi dosegel tablico, se je tudi njegova vrv in paračna cev zapletla okoli sidra. To dvojje pa je bila zanj edina rešitev in zveza s svetom. Tako je bil na ledenomrzlem morskem dnu kar privezan kakor jetnik ter si ni mogel pomagati. Med tem so zgoraj opazili, da spodaj nekaj ni v redu ter so ga hoteli potegniti kvišku. Ker pa so nenadno dvignili, se je Milne prekucnil na glavo in obležal z glavo navzdol, med tem, ko so njegovi

s evincem obloženi čevlji štrli kvišku. Bil je v nevarnosti, da se zaduši.

V skrajni sili je s težavo izvel svoj žepni nožiček ter kar alepo začel z njim mahati, da bi prerezal vezi, ki so ga držale. Med tem prizadevanjem je seveda tako otepal z težkimi nogami, da je sunil zračno cev od sidra in jo sunil dovolj daleč v stran, da je ni zadel nož. S tem je bil rešen. Pač je prerezal rešilno vrv, toda zračna cev je ostala cela in po njej so ga potegnili kvišku, že nezvest-nega. Po rokah je bil ves krvav od ran, katere si je zadal z otepanjem z nožem. Ko bi bil prerezal še zračno cev, bi bil izgubljen.

Smrt v črnem rudniku

Iz Londona poročajo, da se je v petek v premo-govniku Chesterton v grofiji Cambridge zgodila ve-lika nesreča, ki je zahtevala veliko človeških žrtev, mnogo pa je hudo poškodovanih. V premo-govnem rudniku je namreč nastala velika eksplozija, ravno, ko je v rudniku delalo kakih 200 rudarjev. Takoj prva eksplozija je ubila tri delavce, drugi pa so planili k izhodu, da bi se rešili življenja. Pri tem je bilo več rudarjev ranjenih. Ker je takoj nato izbruhnil požar, je bilo mnogo rudarjev tudi opečenih.

Takoj je odšla v jamo reševalna in pomožna kolona reševati in pomagati. Toda komaj je ta reše-valna skupina začela svoje delo, se je zgodila druga eksplozija, ki je bila menda še hujša kakor prva. Ta eksplozija je na mestu ubila štiri rudarje.

Nastala je seveda velika panika. Ogenj se je širil. Dasi je nato prišla nova pomoč, ki je reševala rudarje, se vendar boje, da je večje število rudar-jev odrezanih od izhoda in da so izgubljeni. Med tistimi, katere pogrešajo, je tudi nekaj rudniških uradnikov, med njimi sam rudniški ravnatelj in rudarski nadzornik. Do večera so izveliki na dan 5 mrtičev. Golovo pa je najmanj 10 mrtvih, ki pa jih še niso mogli dobiti.

Največja podmorska križarka

Največja podmorska križarka je zdaj franco-ska podmorska križarka »Surcouf«, ki odrine pod vodo 4300 ton vode. »Surcouf« je pa tudi vrh vode odlično orožje, ker ima mimo torpedov s 55 cm cevmi tudi dva 20,3 cm topova in dva 3,7 cm topova in še letalo na krovu. — Ame-riško brodovje ima tri skoraj prav tako velike podmorske križarke z 2730, 3960 in 2710 tonami, ki odrinejo potopljene po 4080 ton vode. Vse tri imajo po 15,2 cm topova in dve imata še tor-pedne čolne in torpedne cevi.

Nekaj let je imela Anglija največjo pod-morsko križarko v dobi po vojni, in sicer »X 1«, ki so jo 1923 spustili v morje. Velika je 2425/3600 ton in je imela štiri 13,2 cm topove in šest 53,3 cm torpedne cevi. Zda so največje pod-morske križarke »Thames« (1805/2680 ton, iz l. 1932), »Clyde« in »Swern« (1850/2710 ton, iz l. 1934). Vse imajo po en 10,2 cm top in 53,3 cm torpedne cevi.

Podmorske križarke drugih držav so znatno manjše, odrinejo le po 1400 do 2000 ton vode, če so na površini. Podmorske križarke imajo le tako imenovane velike pomorske sile, kakor Anglija, Japonska, Francija, Italija, Čile in Brazilija. Nemčija nima nobene, ima le podmornice s 712 tonami in manjše.

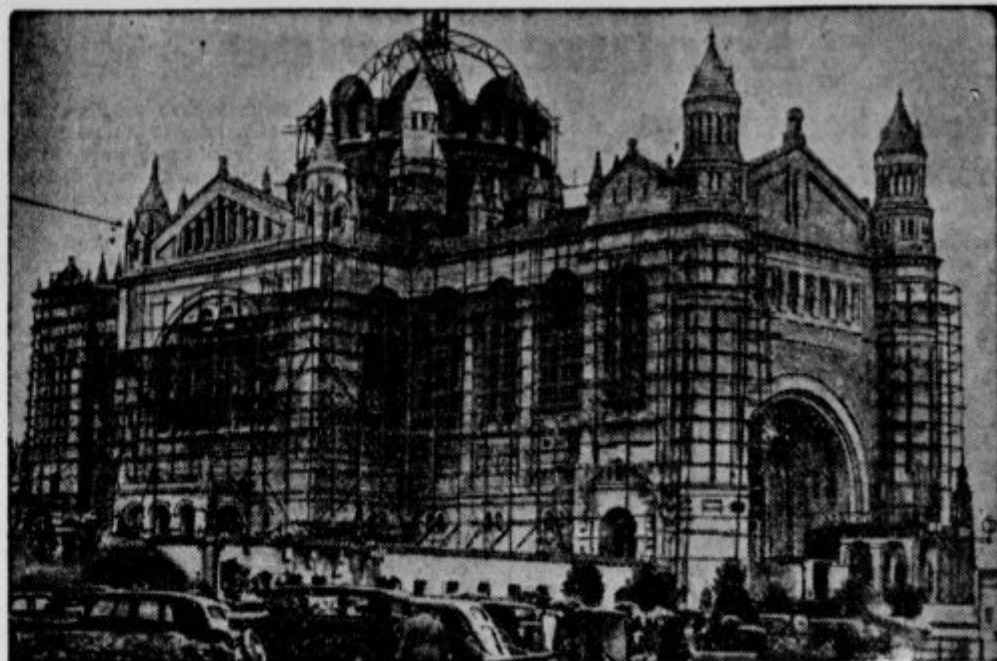
Hudo nerodna stavka

V nekem pariškem hotelu so nedavno napra-vili dobrodelni ples v korist potrebnim siroma-kom. Na ples so prišli najimenoitnejši gospodje s svojimi ženami in hčerkami. Ko je bilo vse v naj-lepšem redu in so bili gostje po pivu in drugi pi-jaci že toliko razgreti, da je marsikdo čutil potrebo, po plesu iti na malo ven na oddih, se je zgodilo, da so tiste ženske, ki so bile nastavljene za potrež-bo na toaletnih prostorih, stopile v stavko tisti hip, ko je bilo največ gostov na vidiku. Zenske so se kar zaklenile vsaka v svoj prostor ter niso nikogar pustile noter. Take vrste stavka pa se ne da dolgo odlašati brez hujših posledic. Zato je hotelir takoj stopil v pogajanja s stavkajočimi ženskami ter jim dovolil vse, kar so zahtevale.

Konec stavke so ženske z veseljem pozdravile, še bolj pa številni gostje, ki so si globoko oddah-nili, ko so izvedeli, da je prestana vsaka nevarnost.

10 milijonov za raziskovanje raka

Newyorški bankir Starling W. Childs je volil ameriški univerzi Yale fond 10 milijonov dolarjev, ki naj se porabijo za raziskovanje raka. V pra-vilniku te ustanove je tudi določeno, kam naj gre ta denar, če se enkrat posreči rešiti vprašanje raka. Če se to zgodi, naj se denar porabi za raziskovanje drugih medicinskih vprašanj.

Od 7. do 11. julija, letos bo v Lisieux v francoski Normandiji evharistični kongres. Pri tej priliki bo tudi posvečena nova cerkev sv. Male Terezije od Deteta Jezusa, ki je že skoro dograjena, kakor vidimo. Na kongres pride papežev drž. tajnik kardinal Pacelli.

Težave zamorskega poljedelca zaradi slonov

Uganda je zamorska dežela v osrednji Afriki blizu ravnika. Dežela je velika in je pod angleško oblastjo. Morda nikjer drugod v Afriki ni toliko divjih zveri, kakor v tej deželi, ki je sicer v njej poljedelstvo zelo razvito. Tukaj črni domači polje-delci pridelujejo v glavnem bombaž, kakao, gum, poleg svojih živilekih potrebščin. Angleži se za dvig poljedelstva zelo zanimajo in bi radi ohranili deželi in prebivalstvu njihov prvotni značaj. Zato se bri-gajo tudi za to, da bi v deželi ne bile iztrebljene tiste divje živali, katere so od nekdaj tukaj prebi-vale.

Kakor pustolovski roman se bere uradno poro-čilo angleške vlade v Ugandi o stanju divjačine v letu 1936. Med tem, ko so prva leta kolonizacije Afrike nihče ni menil za afriško veliko divjad, so se oblasti v vseh delih Afrike začele zadnje čase za-nimati za to, da bi se domača velika divjad bolj go-jila in ščitila, da ne bi bila iztrebljena. To pa je težavno, ker je na drugi strani prizadevanje oblasti usmerjeno v to, da se zaščiti tudi poljedelstvo. In le v toliko je mogoče zaščititi divjad, v kolikor ni s tem zvezana prevelika škoda za poljedelstvo. Po-tjedelske nasade in njive je treba varovati pred napadi velikih divjih živali, katere večkrat priha-jajo pokončevati obdelane njive in poljedelcu delajo strašno škodo.

Zanimivo je, da v Ugandi število slonov vedno bolj raste, čeprav so jih leta 1936 postrčili 2300, kar se je skoro preveč zdelo. Iz tega sklepajo, da sloni nepretrgano prihajajo v deželo iz drugih kra-jev Afrike. Zakaj pa ta naval slonov v Ugando, tega še ne vedo. Da pa na eni strani ne bi slonov iztrebili, na drugi strani pa da bi zavarovali polje-delstvo in tudi ljudi ter njihove naselbine, je vlada

odredila, naj se postavijo stalne straže tamkaj, kjer sloni iz svojih zavarovanih bivališč hodijo v nase-ljene in obdelane kraje. Slonom so namreč določili posebne kraje, ki se imenujejo rezervati. Tam jih ne sme nihče preganjati. Kdor hoče tamkaj slona ustreliti, mora imeti za to posebno dovoljenje. Straže imajo nalogo stati noč in dan ob stezah in stečinah, koder hodijo sloni proti naselbinam. Ka-dar pride kak trop slonov, ki namerava vdreti v ob-delane kraje, ga morajo straže zapoditi nazaj. Vča-sih pri teh stražah sodelujejo tudi črni domačini, ki pridejo stražam na pomoč. Če se sloni ne dajo preplašiti, jih je treba pač začeti streljati. Zamorci pa, ki nimajo strelnega orožja, se jih lotijo kar s svojimi sulicami. Zadnjič so blizu neke vasi doma-čini s sulicami ubili kar pet slonov. Saj so jih tudi lahko, ker so sloni vdrlji v njihov naselbino, po-mandrali vse nasade in usmrtili tudi enega doma-čina. Kadar se sloni spuste v beg, so sila urni. Pred kratkim je še neki Evropec opazoval, kako je be-žeči slon preplaval reko Nil, kar je bila velika no-voet, ker so doslej le slutili, da sloni plavajo čez Nil, niso pa tega še vedeli za gotovo.

Nihče, ki te silne živali pozna le iz kakega živalskega vrta, bi si ne mogel misliti, kako težaven je boj z divjimi sloni in kako težko jih je odvračati od napadov na polju. Saj so sloni res veličanske živali, ki spominjajo kar na predpotopne živali. Ne-verjetna in čudovita moč je skrita v slonu, ki se ga domačini izogibljajo, kjerkoli se ga morejo. Če pa slon nazadnje napade njihova polja in nasade, te-daj se šibki domačini s svojim slabotnim orožjem posetavi slonu po robu, da zavaruje svoje polje in svojo letino. Prav tako se je morda nekoč v sivi davni predzgodovinski človek bojeval z mamu-tom.

Od povsod

481 rdečih letal so sestrelili v Španiji beli vo-jaki od začetka državljanske vojke pa do danes. Poleg tega so močno poškodovali 36 letal, 18 pa lažje. Izgube belih letalcev pa ne znašajo niti eno de-se-tinko tega. Tako poročajo iz belega tabora.

Svedska vlada zoper 40-urni tednik. Švedska vlada, ki jo vodijo socialdemokrati, je izjavila, da ne more sprejeti 40-urnega delavnega tedna za tek-stilno industrijo, kakor je sklenila v Zenevi Med-narodna konferenca dela.

Mednarodni letalski promet čez Atlantski oce-an se je začel 2. julija. Eno vodno letalo je tega dne odletelo iz New Yorka, drugo pa iz South-hamptona v Angliji.

Avtomobil zavozil v množico ljudi. Blizu Neu-burga pri Monakovem je cirkuski avtomobil, ki je vozil živali, zavozil v množico, ki je gledala cir-kuske priprave. Avto je do smrti povozil vaškega župana, močno pa je poškodoval 11 otrok.

Nemški dijaki so dobili nove uniforme. Nošili bodo siv suknič z dvema vrstama gumbov, ki je podoben vojaški uniformi.

Rusko taborišče ob severnem tečaju je v veliki nevarnosti, ker se je zaradi južnega vremena začel taliti eneg in led ter je taborišče sedaj pod vodo.

Pomaranče kakor buče

Kalifornijski sadjarjem se je posrečilo imeni-ten poskus: posrečilo se jim je odgojiti pomarančo, ki ima 55 centimetrov v premeru, ki je torej več kakor pol metra debela ter je podobna bolj buči kakor pa plemeniti pomaranči. Čeprav je ta poskus res imeniten ter so sadjarji lahko ponosni, da bodo pridelovali take pomaranče, vendar se jim vse skupaj najbrž ne bo izplačalo, ker te orjaške po-maranče nimajo tistega dobrega okusa in vonja po dobrih pomarančah.

Hčerki angleškega kralja Elizabeta in Margareta sta obiskali otroško zabavo. Pri vstopu ju je pozdra-vila mala deklica s šopkom cvetlic.

»Saj sem ti rekel, da človek tudi lahko hitro vozi, samo da zavora deluje!«

»Takale lokomotiva, ki vleče brzovlak, je go-tovo zelo draga!«

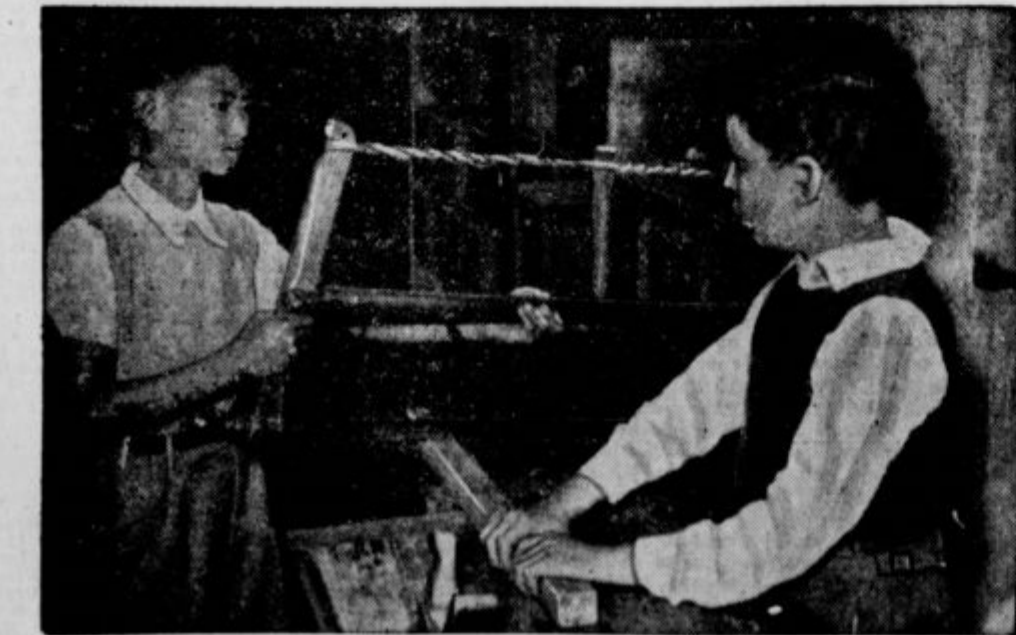
»Mislim, da je. Rad bi imel toliko denarja, da bi si kupil vsaj eno tako lokomotivo.«

»Čemu bi pa ti bila?«

»Saj je ne potrebujem, le toliko denarja bi rad imel.«

Angleški letalski poročnik Adam je s svojim letalom zletel 16.440 metrov visoko v zrak ter je s tem za 785 metrov prekosil rekord italijanskega letalca Marija Pezzi. Adam je bil oblečen v posebno obleko, ki je njegovo telo varovala v tistih višinah.

Kralj-mizar: 11 let stari siameški kralj Ananda se vzgaja v Švici, kjer se mora učiti tudi ročnega dela. Na aliki ga vidimo z žago v roki.

